

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

GÜLİZAR TUNCER GÜNEŞ / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru No. 32696/10)

KARAR

STRAZBURG

11 Şubat 2014

İşbu karar Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2014. Bu gayriresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Gülizar Tuncer Güneş / Türkiye Davası’nda,

Başkan,

Guido Raimondi,

Yargıçlar,

Işıl Karakaş,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller,

Egidijus Kūris,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith’in katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 21 Ocak 2014 tarihinde gerçekleştirdiği müzakereler neticesinde anılan tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (No. 32696/10) davanın temelinde, Türk vatandaşı olan Gülizar Tuncer Güneş’in (“başvuran”) 10 Mayıs 2010 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme’nin (“Sözleşme”) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvuru bulunmaktadır.

2. Başvuran, İstanbul’da görevli Avukat U. Alkaç tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuran özellikle Sözleşme’nin 3. maddesinin ihlal edilmesinden şikâyet etmektedir.

4. Başvuru, 20 Eylül 2012 tarihinde Hükümet’e tebliğ edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

5. Başvuran, 1966 doğumlu olup İstanbul’da ikamet etmektedir.

A. Basın açıklaması

6. 16 Eylül 2000 tarihinde saat 12.00 sularında, Çağdaş Hukukçular Derneği’ne mensup olan ve aralarında başvuranın da bulunduğu bir grup avukat, Türkiye’de bulunan F tipi cezaevleri ile ilgili rejimin bazı yönlerini basın açıklaması yoluyla bildirmek amacıyla İstanbul’da bir araya gelmiştir.

7. Polis tarafından saat 12.30’da düzenlenen yakalama tutanağına göre olaylar şöyle cereyan etmiştir: polis birçok kez göstericilerin dağılmalarını istemiş ve bunu yerine getirmeleri için on beş dakika süre vermiştir; göstericiler İstiklal Caddesi’nde basın açıklaması yapma konusunda ısrar etmişlerdir; grup sloganlar atmaya başlamış ve güvenlik güçlerinin uyarılarına rağmen dağılmayı reddetmişlerdir; polis sert müdahalede bulunmuş ve başvuranın da aralarında bulunduğu kırk dokuz kişi gözaltına alınmıştır. Başvurana göre, güvenlik güçleri kendisi de dâhil olmak üzere gösteriye katılanları gözaltına almış, hakaret etmiş ve dövmüşlerdir.

8. Adli Tıp Kurumu tarafından saat 15.30’da düzenlenen sağlık raporuna göre başvuranın kollarında ve sağ bacağında morartılara rastlanmıştır. Başvuran aynı zamanda güvenlik güçleri tarafından kendisine uygulanan kötü muameleler nedeniyle yaşadığı acılardan şikâyet etmektedir. Hekim, beş günlük iş göremezlik raporu verilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

9. Başvuran, aynı gün geçtiği sağlık kontrolünün ardından serbest bırakılmıştır.

10. Başvuran, kötü muamelelere maruz kaldığından şikâyet ederek, 18 Eylül 2000 tarihinde İstanbul'da bulunan İnsan Hakları Derneği'ne başvurmuştur. Dernek hekimleri kendisini muayene etmiştir. Hekimler, raporlarında, başvuranda birçok morartının bulunduğunu tespit ederek, başvuranın yaralarının kötü muamele iddialarıyla uyuştuğunu belirtmişlerdir.

B. Başvuran aleyhine açılan ceza davası

11. Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, 17 Kasım 2000 tarihinde sunulan iddianameyle, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na dayanarak, yasadışı gösteriye katılmaları nedeniyle, başvuran ve diğer suç ortakları aleyhine ceza davası açmıştır.

12. Beyoğlu Asliye Ceza Mahkemesi, 28 Mart 2001 tarihli kararla, suç oluşturan unsurların bulunmaması sebebiyle başvuranın beraatına karar vermiştir.

C. Memurlar hakkında yapılan suç duyurusu

13. Başvuran ve diğer yirmi altı kişi, kötü muameleler ve keyfi biçimde özgürlükten yoksun bırakma nedeniyle İstanbul Valisi ve polis memurları hakkında Beyoğlu Savcılığı'na suç duyurusunda bulunmuşlardır.

14. Beyoğlu Savcılığı, iddia edilen fiillerin görevli memurlar tarafından işlendiğini tespit ettikten sonra 26 Eylül 2000 tarihinde görevsizlik kararı vererek 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca dosyayı İstanbul Valiliği'ne göndermiştir.

15. Başvuran, 9 Kasım 2000 tarihinde, İstanbul Valisi tarafından görevlendirilen iki müfettiş tarafından dinlenmiştir. Başvuran, bildiği kadarıyla, hiç kimsenin basın açıklamasını okumak için yetkili makamlardan izin talep etmediğini, zira söz konusu gruba göre, ilgili

kanunun bu tür bir izni gerektirmediğini beyan etmiştir. Başvuran, açıklamanın okunmasına başlanmasına rağmen, polislerin göstericilerin etrafını sararak, kendilerine dağılmaları gerektiğini bildirdiklerini belirtmiştir. Başvuran, polis aracına binmeden önce polislerce dövüldüğünü de eklemiştir. Başvuran, medyada yer alan fotoğraflardan hareketle polislerden üçünün kimliğini belirlemiştir.

16. İstanbul Valisi, 21 Aralık 2000 tarihli kararla, 4483 Sayılı Kanun'a dayanarak, söz konusu polisler aleyhine ceza soruşturmalarının açılmasına izin vermemiştir. Vali, göstericiler tarafından gerçekleştirilen eylemin ve basın açıklamasının Dernekler Kanunu'nun 44. maddesine aykırı olduğu kanısına varmıştır. Vali, göstericilerin polis tarafından başlatılan dağılma emrine uymadıklarını, kendilerini durdurmaya ve araçlara bindirmeye çalışan polislerle direndiklerini, kanuna aykırı sloganlar attıklarını ve polisler tarafından göstericileri gözaltına almak amacıyla kullanılan gücün yetki sınırını aşmadığını saptamıştır (*yetki dâhilinde bulunan zorla gözaltına alma*). Polislerin fotoğraflarından hareketle düzenlenen kimlik tespit tutanağının ve video kayıtlarının, polislerce atılı fiillerin işlenip işlenmediğinin belirlenmesine imkân vermediği sonucuna varmıştır.

17. Belirtilmeyen bir tarihte, başvuran 21 Aralık 2000 tarihli karara itiraz etmiştir.

18. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, 17 Nisan 2001 tarihli kararla, söz konusu polisler aleyhine ceza davasının açılmasına izin vermek amacıyla dava dosyasında yeterli delil unsuru bulunduğu kanaatine vararak, 21 Aralık 2000 tarihli kararı bozmuştur.

19. 11 Mayıs 2001 tarihli iddianameyle Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, aşırı güç kullanımını cezalandıran eski Ceza Kanunu'nun 245. maddesi uyarınca altı polisin mahkûmiyetini talep etmiştir.

20. Beyoğlu Asliye Ceza Mahkemesi, 28 Eylül 2004 tarihli kararla, Ceza Kanunu'nun 245. maddesine dayanarak, polislerin başvurana karşı yetkileri dâhilinde öngörülen sınırları aşacak ölçüde güç kullandıklarını

tespit ederek ve Adli Tıp Kurumu tarafından tanzim edilen sağlık raporunu dikkate alarak, polis memurları, M.A., Ş.Ö. ve E.K.'nın üç ay hapis cezasına mahkum edilmesine ve üç ay süreyle kamu görevinden uzaklaştırılmasına karar vermiştir; ardından mahkeme 647 Sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Kanun'un 4. maddesine dayanarak, hapis cezasının 273 780 000 eski Türk Lirası tutarında para cezasına çevrilmesine karar vermiştir (yaklaşık 145 Avro). Hükümlülerin adli sicil kayıtlarının temiz olduğunu saptayan ve gelecekte başka suçlar işlemeyecekleri kanaatine varan mahkeme, 647 Sayılı Kanun'un 6. maddesinin 1. fıkrasına dayanarak, hükmedilen cezanın ertelenmesine karar vermiştir.

21. Yargıtay, 6 Kasım 2006 tarihli kararla, yeni Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girmesi nedeniyle bu polisler aleyhine verilen 28 Eylül 2004 tarihli kararın mahkûmiyete ilişkin kısmını bozmuştur.

22. Beyoğlu Asliye Ceza Mahkemesi, 11 Eylül 2007 tarihli kararla, M.A., Ş.Ö. ve E.K.'yı yeniden üç ay hapis cezasına mahkum edilmelerine ve üç ay süreyle kamu görevinden uzaklaştırılmalarına; akabinde hapis cezasının 270 TL tutarında (yaklaşık 150 Avro) para cezasına çevrilmesine ve cezanın ertelenmesine karar vermiştir.

23. Yargıtay, 22 Aralık 2009 tarihli kararla, zamanaşımı süresinin sona erdiğini tespit etmiş ve davanın düşürülmesine karar vermiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK ve UYGULAMASI

24. 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu ile 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ve gösterilere ilişkin durumlarda çevik kuvvet polislerinin müdahalesi, kontrolü ve gözetimi gibi hususları düzenleyen ilkeleri belirten 30 Aralık 1982 tarihli Polis Çevik Kuvvet Yönetmeliği'nin somut olaya ilişkin hükümleri, *Kop* / Türkiye kararının (No. 12728/05, §§ 15-17, 20 Ekim 2009) 15 ila 17. paragraflarında yer almaktadır.

25. 647 Sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Kanun'un 6. maddesinin 1. fıkrası aşağıdaki şekilde okunmaktadır:

“(...) para cezasından başka bir ceza ile mahkûm olmayan kimse, (...) para veya bir yıla kadar (...) hapis cezasına mahkûm olur ve suç işleme hususunda eğilimine göre cezanın ertelenmesi ileride suç işlemekten çekinmesine sebep olacağı hakkında mahkemece kanaat edinilirse, bu cezanın ertelenmesine hükmolunabilir (...).”

26. 2 Aralık 1999 tarihinde yürürlüğe giren, 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkındaki Kanun'un 9. maddesinde, savcılıklar tarafından bir memurun suçlanmasına yönelik olarak dile getirilen, ceza soruşturmasının açılmasına ilişkin talepler hakkında yetkili idari organlar tarafından verilen kararlara on günlük bir süre içerisinde itiraz edilebileceği belirtilmektedir. İdare mahkemeleri, bu tür itirazları inceleme konusunda yetkili olan mahkemelerdir ve kararları kesindir. 4778 Sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un yürürlüğe girmesinin ardından, devlet görevlileri tarafından kötü muamele uygulanması (eski Ceza Kanunu'nun 243. maddesi ve 26 Eylül 2004 tarihli yeni Ceza Kanunu'nun 94. ve 95. maddeleri) ve aşırı güç kullanımı (eski Ceza Kanunu'nun 245. maddesi ve yeni Ceza Kanunu'nun 256. maddesi) hakkında yapılacak soruşturmalar, 4483 Sayılı Kanun'un uygulama alanı dışına çıkarılmıştır (*Çamçı ve diğerleri / Türkiye*, No. 25172/02, §§ 21-22, 24 Şubat 2009). Hâlihazırda, bu tür fiillere ilişkin soruşturma, kamu hukukuyla ilgili olduğundan Cumhuriyet savcılarının münhasır yetkisi dâhilindedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME'NİN 5. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

27. Başvuran, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasına dayanarak, gözaltına alınmasının keyfi ve yasaya aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

28. Hükümet, bu şikâyetle ilişkin herhangi bir görüş sunmamaktadır.

29. Somut olayda, Mahkeme, başvuranın gözaltı süresinin, mevcut başvurunun yapıldığı tarihten altı ayı aşkın bir süre önce, yani 16 Eylül 2000 tarihinde sona erdiğini tespit etmektedir.

30. Bu şikâyetin geç sunulduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

II. SÖZLEŞME'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

31. Başvuran, polislerce kendisine şiddet uygulanmasından şikâyet etmektedir. Başvuran, ayrıca ihtilaflı olay günü görevli olan polis memurları aleyhine açılan ceza davasının, olayların zamanaşımına uğraması nedeniyle sona ermesinden dolayı etkin biçimde yürütülmediğini iddia etmektedir. Sözleşme'nin 3, 6 ve 13. maddelerini ileri sürmektedir.

Başvuranın şikâyetlerinin sunulma şeklini ve içeriğini dikkate alarak, Mahkeme, söz konusu şikâyetleri yalnızca Sözleşme'nin 3. maddesi açısından incelemeye karar vermiştir.

“Hiç kimse işkenceye ve insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

32. Hükümet, Mahkeme'nin konuya ilişkin içtihadını hatırlattıktan sonra, bu husustaki değerlendirmeyi Mahkeme'nin takdirine bırakmaya karar vermiştir.

A. Kabul edilebilirlik hakkında

33. Sözleşme'nin 3. maddesi bağlamındaki şikâyetin Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesinin de bulunmadığını tespit eden Mahkeme, şikâyetin kabul edilebilir olduğuna karar vermiştir.

B. Esas Hakkında

1. Kötü muamele iddiaları hakkında

34. Mahkeme, öncelikle kötü muamelelerin Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamına girmesi için asgari ağırlık düzeyine ulaşması gerektiğini hatırlatmaktadır. Bu asgari eşiğin değerlendirmesi, esasen, her davanın kendine özgü koşullarının tamamına, muamelenin süresine veya fiziksel veya psikolojik etkilerine ve bazı durumlarda, mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi özelliklere bağlıdır (*Mouisel / Fransa*, No. 67263/01, § 37, 14 Kasım 2002, AİHM 2002-IX, *Kudla / Polonya*, [BD], No. 30210/96, § 91, AİHM 2000-XI, *Peers / Yunanistan*, No. 28524/95, § 67, AİHM 2001-III, *Jalloh / Almanya*, [BD], No. 54810/00, § 67, AİHM 2006-IX ve *Labita / İtalya*, [BD], No. 26772/95, § 120, AİHM 2000-IV). Mahkeme, ayrıca, bir kimsenin özgürlüğünden yoksun bırakıldığı veya daha genel olarak güvenlik güçleriyle karşı karşıya kaldığı durumlarda, örneğin yakalanması sırasında, ilgiliye karşı aşırı ve davranışlarına göre haksız fiziki güç kullanılmasının, kural olarak Sözleşme'nin 3. maddesi ile güvence altına alınan hak açısından ihlal teşkil ettiğini yeniden ifade etmektedir (bk., diğerleri arasında, *Klaas / Almanya*, 22 Eylül 1993, §§ 23 ve 24, seri A No. 269, *Rehbock / Slovenya*, No. 29462/95, §§ 68-78, AİHM 2000-XII, *Günaydın / Türkiye*, No. 27526/95, § 29, 13 Ekim 2005).

35. Yakalama işlemini yerine getirmek için güç kullanımının mutlaka gerekli olduğu koşullarda, bu güç kullanımının orantılı olup olmadığını araştırmak gerekmektedir (*Altay / Türkiye*, No. 22279/93, § 54, 22 Mayıs

2001 ve *Hulki Güneş / Türkiye*, No. 28490/95, § 70, AİHM 2003-VII). Bu bağlamda, Mahkeme, sebep olunan hasar veya sıkıntılara ve bunların meydana geldiği koşullara özel bir önem atfedilmesi gerektiğini hatırlatmaktadır (*R.L. ve M.-J.D. / Fransa*, No. 44568/98, § 68, 19 Mayıs 2004 ve *Gülizar Tuncer / Türkiye*, No. 23708/05, § 31, 21 Eylül 2010).

36. Somut olayda, Mahkeme, 16 ve 18 Eylül 2000 tarihlerinde düzenlenen sağlık raporlarından, başvuranın vücudunda morartıların bulunduğu ve hekimin beş günlük iş göremezlik raporu verilmesi gerektiği sonucuna vardığının anlaşıldığını saptamaktadır (yukarıda geçen 8. ve 10. paragraflar). Bu tespitler ışığında, Mahkeme başvuranın mağdur olarak maruz kaldığı muamelelerin Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamına girdiği kanısındadır.

37. Mahkeme, aynı zamanda başvuranın, şikâyetinde, hem kendisine hem de diğer göstericilere uygulanan muameleleri ve gösterinin seyrini kendi yorumuyla anlattığını kaydetmektedir. Bu şikâyetin sonucunda, başvurana uygulanan kötü muamelelerin iddia edilen faileri olan polisler aleyhine ceza davası açılmıştır. Asliye Ceza Mahkemesi kararının gerekçelerine göre, polislerin başvuranın da aralarında bulunduğu göstericilere karşı yetkileri dâhilinde öngörülen sınırları aşacak şekilde güç ve şiddet kullandıkları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Mahkeme, somut olayda güce başvurulmasını gerektirecek şekilde başvuranın saldırgan bir tutum sergilediğini gösteren herhangi bir unsur bulunmadığını tespit etmektedir. Mahkeme, ayrıca bir kalabalığın dağıtılmasının tek başına göstericilerin yüzüne veya başına gelen darbelerin şiddetini açıklamaya yetmeyeceğini hatırlatmaktadır.

38. Mahkeme, aynı zamanda Hükümet'in başvuran tarafından sunulan sağlık raporlarının içeriğine itiraz etmediğini gözlemlemektedir. Bu nedenle, sunulan sağlık raporları ve daha önceki tespitler dikkate alındığında, Mahkeme söz konusu güç kullanımının aşırı olduğu ve söz konusu kalabalığın dağıtılması sırasında başvuranın sergilediği davranış

bakımından güç kullanımının mutlak surette gerekli olmadığı kanaatindedir. Dolayısıyla, Mahkeme mevcut davada kullanılan gücün aşırı olduğu ve haklı sebeplere dayanmadığı sonucuna varmıştır.

39. Sözleşme'nin 3. maddesinin esas bakımından ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

2. Yürütülen soruşturmaların etkinliği hakkında

40. Öncelikle ulusal yetkililer için etkin bir soruşturma açma ve yürütme yükümlülüğüne ilişkin olarak Mahkeme, *Khachiev ve Akaieva / Rusya* (No. 57942/00 ve 57945/00, § 177, 24 Şubat 2005), *Menecheva / Rusya* (No. 59261/00, § 67, AİHM 2006-III), *Batı ve diğerleri / Türkiye*, no. 33097/96 ve 57834/00, §§ 134-137, AİHM 2004-IV), *Abdulsamet Yaman / Türkiye* (No. 32446/96, § 54, 2 Kasım 2004 ve *Ciğerhun Öner / Türkiye* (No. 2) (No. 2858/07, § 98, 23 Kasım 2010) kararlarında belirtilen içtihadından ileri gelen ilkelere atıfta bulunmaktadır.

41. Ardından bir kişi, polisin veya Devlet'in farklı birimlerinin gözetimi altındayken Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı yasadışı ağır istismarlara uğradığını iddia ederse, Mahkeme, "(...) yetki alan[1] içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'[de] açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlayan" Sözleşme'nin 1. maddesi tarafından Devlet'e yüklenen genel sorumlulukla birlikte değerlendirilen 3. maddenin, dolaylı olarak resmi ve etkin bir soruşturma yapılmasını gerektirdiğini hatırlatmaktadır (*Assenov ve diğerleri / Bulgaristan*, 28 Ekim 1998, §§ 102-103, *Karar ve hükümler derlemesi* 1998-VIII, *Ay / Türkiye*, No. 30951/96, §§ 59-60, 22 Mart 2005 ve *Şafak / Türkiye*, No. 38879/03, § 66, 25 Ocak 2011). Bu soruşturma, Sözleşme'nin 2. maddesinin de gerektirdiği gibi, sorumluların belirlenmesine ve cezalandırılmasına olanak sağlayabilmelidir. Eğer soruşturma bu şekilde gerçekleştirilmezse, temel önemine rağmen, aşağılayıcı veya insanlık dışı muamele ya da cezaların ve işkencenin genel

ve kanuni olarak yasaklanması, uygulamada etkili olmayacaktır ve cezai sorumluluktan büyük oranda muaf tutulan Devlet görevlilerinin gözetimlerinde olan kişilerin haklarına bazı durumlarda saygı duymamaları mümkün olacaktır (anılan *Labita*, § 131).

42. Somut olayda, Mahkeme, başvuran tarafından yapılan şikâyetin ardından, kötü muameleler nedeniyle polisler aleyhine yetkili Asliye Ceza Mahkemesi'nde ceza davası açıldığını saptamaktadır. Bu mahkeme, polislerin, başvuranın da aralarında bulunduğu göstericilere karşı, yetkileri çerçevesinde öngörülen sınırları aşacak ölçüde güç ve şiddet kullandığını tespit etmiştir. Ancak Yargıtay zamanaşımı nedeniyle kamu davasının düşürülmesine karar vermiştir (yukarıda geçen 23. paragraf). Bu bağlamda, Mahkeme, daha önce somut olaydakine benzer koşullarda verdiği kararlarda, 3. maddeye aykırı davrananların, kendilerine göre çürütülemez delillerin bulunmasına rağmen, neredeyse tam bir dokunulmazlıktan yararlanmalarını engellemek için ulusal makamların makul özen göstermelerini ve yeterince hızlı davranmalarını sağlayacak her türlü etkin tedbiri almaları gerektiğine hükmettiğini hatırlatmaktadır (anılan, *Batı ve diğerleri*, § 147, bk., aynı zamanda, *mutatis mutandis*, *Selmouni / Fransa* [BD], No. 25803/94, §§ 78-79, AİHM 1999-V ve *Fazıl Ahmet Tamer ve diğerleri / Türkiye*, No. 19028/02, § 96, 24 Temmuz 2007). Mahkeme, bu bağlamda, bir devlet görevlisinin Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı fiillerle itham edildiği hallerde, yargılama ya da mahkûmiyetin zamanaşımına uğratarak hükümsüz bırakılmaması ve af, bağışlama ya da ceza infazının ertelenmesi gibi tedbirlerin uygulanmasına izin verilmemesi gerektiğini bir kez daha dile getirmektedir (Bk., bu anlamda, *Zeynep Özcan / Türkiye*, No. 45906/99, § 45, 20 Şubat 2007 ve *Okkalı / Türkiye*, No. 52067/99, §§76 ve 78, AİHM 2006-XII; bk., aynı zamanda, *mutatis mutandis*, anılan, *Abdülşamet Yaman*, § 55 ve anılan, *Ciğerhun Öner*(No. 2), § 101).

43. Somut olayda, Mahkeme, polisler aleyhine açılan ceza davasında gerektiği gibi hızlı davranılmaması ve özen gösterilmemesinin, bu tür

olayların failleri olan polisler neredeyse tam bir dokunulmazlık sağlanması sonucunu doğurduğunu ve dolayısıyla cezai başvuru yolunun etkinliğini ortadan kaldırdığını değerlendirmektedir.

44. Dolayısıyla, Mahkeme Sözleşme'nin 3. maddesine ilişkin usuli gerekliliklerin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

III. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

45. Sözleşme'nin 41. maddesi uyarınca;

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci tarafın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

46. Başvuran, maddi zarar bağlamında tazminat talep ederek miktara ilişkin değerlendirmeyi Mahkeme'nin takdirine bırakmaktadır. Başvuran, ayrıca manevi zarar için 50 000 EUR (Avro) talep etmektedir.

47. Hükümet, bu iddiaları kabul etmemektedir.

48. Mahkeme, tespit edilen ihlal ile maddi zarar arasında herhangi bir nedensellik bağının bulunmadığı kanısına vararak bu talebi reddetmektedir. Buna karşılık, Mahkeme, manevi zarar bağlamında başvurana 9 750 EUR ödenmesi gerektiği kanaatindedir.

B. Masraf ve Giderler

49. Başvuran, aynı zamanda yerel mahkemeler ve AİHM önünde yaptığı masraf ve giderler için 8 215 EUR talep etmektedir. Yerel

mahkemelerde yapılan harcamalara ilişkin olarak, başvuran, avukatlık ücretlerinin 13 500 TL (TRY) (yaklaşık 4 950 EUR) tutarında olduğunu belirtmektedir.

Mahkeme önünde yapılan masraflara ilişkin olarak, başvuran, ilk iki miktar için kanıtlayıcı belge sunmaksızın, bu harcamaları aşağıdaki şekilde ayrı ayrı belirtmektedir:

- Posta, fotokopi ve sekreteryaya masrafları için 120 TRY (yaklaşık 45 EUR);
- Çeviri masrafları için 380 TRY (yaklaşık 140 EUR);
- Avukatlık ücretleri için 8 400 TRY (yaklaşık 3 080 EUR). İlgili bu bağlamda avukatlık ücret sözleşmesi sunmaktadır.

50. Hükümet bu iddiaları kabul etmemektedir.

51. Mahkeme, içtihadına göre, bir başvurana yapılan masraf ve harcamaların; yalnızca doğruluğunun, gerekliliğinin ve ödenen miktarların makul olduğunun ispatlanması halinde iade edilebileceğini hatırlatmaktadır. Somut olayda, elinde bulunan belgeleri ve içtihadını dikkate alan Mahkeme, kendi önündeki yargılama için talep edildiği üzere, başvurana 3 265 EUR ödenmesinin makul olacağı kanaatindedir.

C. Gecikme Faizi

52. AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faizlerine uyguladığı faiz oranına üç puan eklenerek elde edilecek oranın uygun olduğu sonucuna varmaktadır.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun Sözleşme'nin 3. maddesi bağlamındaki şikâyetlere ilişkin kısmının kabul edilebilir olduğuna ve diğer şikâyetlerin ise kabul edilemez olduğuna;

2. Sözleşme'nin 3. maddesinin esas ve usul bakımından ihlal edildiğine;
3. a) Davalı devletin, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilmek üzere, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde başvurana aşağıdaki miktarları ödemekle yükümlü olduğuna:
 - i. ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, manevi tazminat olarak 9 750 EUR (dokuz bin yedi yüz elli Avro);
 - ii. başvuran tarafından ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, masraf ve giderler için 3 265 EUR (üç bin iki yüz altmış beş Avro);
- b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten başlayarak, ödemenin yapıldığı tarihe kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;
4. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin reddine *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş; Mahkeme İçtüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 11 Şubat 2014 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan